

اشاره

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور)، از مراکز پیشرو در حوزه داده‌پردازی و هوشمندسازی متون و منابع مربوط به علوم و معارف اسلامی است که تاکنون محصولات ارزشمندی را به جامعه علمی و پژوهشی تقدیم نموده و بار سنگین تحقیق و بازیابی محتواهای دینی و اسلامی را تا حد چشمگیری کاهش داده است. از جمله تولیدات فاخر این مرکز، عرضه نرم‌افزارهای مرتبط با دروس و علوم رایج در حوزه‌های علمیه است. به اذعان خود طلاب و اساتید حوزه‌های علمیه کشور، محصولات نور، مسیر دانش را هموار نموده و یاری‌رسان محققان در راه استخراج دقیق و نکات علوم و معارف اسلامی است. از این‌رو، بر آن شدیم در این نوشتار، به‌اختصار، محتوای علمی این محصولات کارآمد را معرفی کنیم. امید است که مورد استفاده خوانندگان و علاقه‌مندان قرار گیرد.

نگاهی به

نرم‌افزارهای

حوزوی نور

علی نعیم‌الدین خانی

Ali.n.khani@gmail.com

سخن نخست

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی، نقش مهم و جایگاه والایی در زمینه فراهم کردن بسترهای حضور در فضای مجازی و به‌کارگیری ابزارهای دیجیتالی در حوزه متون اسلامی دارد. اشاعه فرهنگ غنی اسلام، آسان‌سازی دستیابی به منابع متون اصیل دینی و نیز سرعت‌بخشیدن به امر کاوش و پژوهش در حوزه علوم اسلامی با بهره‌گیری از فناوری اطلاعات و استفاده از امکانات رایانه‌ای برای ارائه معارف حقّ اهل‌بیت(ع) به جهانیان در شکل و قالب جدید، از اهداف مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی شمرده شده است.

این مرکز، نهادی پژوهشی است که برای آسان‌نمودن دسترسی به منابع و متون دین اسلام و فرهنگ دینی و مقدمات مربوط به آن از طریق فناوری اطلاعات و ارتباطات، و نیز توسعه و تعمیم آن در حوزه‌های علمیه و مجامع فرهنگی داخلی و بین‌المللی تشکیل گردیده و بحمدالله تاکنون برنامه‌های نرم‌افزاری متعددی را در زمینه‌های مختلف علوم اسلامی و فرهنگی تولید نموده و راه تحقیق، تبلیغ و اطلاع‌رسانی آموزه‌های دینی در سطوح تخصصی و عمومی را هموار کرده است؛ از جمله این محصولات، نرم‌افزارهای رومیزی و وبی است که در زمینه علوم و معارف مرتبط با حوزه‌های علمیه و منابع مورد نیاز طلاب و پژوهشگران علوم اسلامی سامان یافته است و در نوع خود، از بهترین برنامه‌ها در این باره به شمار می‌رود. همچنین، می‌توان به ارائه خدمات آموزشی به حوزه‌های علمیه اشاره کرد؛ مثل برگزاری کلاس‌های آموزش نرم‌افزارهای نور، راه‌اندازی بانک‌های اطلاعاتی و ایجاد بستر مناسب برای استفاده حوزه‌های علمیه در سطح داخلی و بین‌المللی.

مرکز نور، همگام با پیشرفت فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطاتی، برنامه‌های مفیدی را در دستور کار خویش دارد و امید است در آینده نزدیک، شاهد تحولاتی چشمگیر در حوزه فضای مجازی و عرضه دیجیتالی متون و منابع اسلامی باشیم و البته همت و تلاش همه مدیران و متخصصان، طلاب و مهندسان، پژوهشگران و دست‌اندرکاران این مرکز بزرگ، شایسته تقدیر و تشکر است.

الف. نرم‌افزارهای رومیزی

* آخوند خراسانی

در این نرم‌افزار، متن کامل ۶۸ عنوان کتاب در ۲۰۱ جلد از آثار آخوند ملا محمد کاظم خراسانی و دیگر منابع مرتبط با آثار ایشان،

به زبان عربی و فارسی در موضوعاتی مانند: اصولی، فقهی، سیاسی و اجتماعی ارائه شده است؛ از قبیل: کفایة الأصول، الرسائل الفقهیة، تکملة التبصرة، حاشیة المکاسب و فوائد الأصول، به همراه آثار علمی کنگره آخوند خراسانی در محورهای مانند: زندگی‌نامه، شناخت‌نامه، مقالات، اندیشه سیاسی و فقه فتوایی.

ارتباط دوسویه متن «کفایة الأصول» آخوند خراسانی با شروح و حواشی آن، به همراه ارائه فیلم و تصاویر مرتبط با ایشان، از جمله ویژگی‌های این برنامه است.

* تحریر الوسیله

۴۸ عنوان کتاب در ۱۶۲ جلد، مشتمل بر متن کامل تحریر الوسیله امام خمینی(قدّس سرّه) به همراه ترجمه، شرح و تعلیقه به زبان عربی و فارسی، در این محصول قابل دسترسی است. از جمله قابلیت‌های این نرم‌افزار، ارتباط متن کتاب تحریر الوسیله با: ۶ جلد ترجمه، ۱۲۷ جلد شرح و ۱۲ جلد تعلیقه است.

* جامع الأحادیث ۳/۵

این کتابخانه دیجیتالی، دربردارنده متن کامل ۴۳۱ عنوان کتاب در ۱۱۵۳ جلد، شامل منابع روایی شیعه به همراه ترجمه و شرح، طیّ موضوعاتی مانند: اخلاق، ادعیه و زیارات، تاریخ، تاریخ اهل بیت(علیهم السلام)، تفسیر، جوامع روایی، رجال، طب، فقه، کتب اربعه، کلام، لغت‌نامه و مناقب است.

امکان مشاهده ترجمه‌ها و شروح به همراه متن کتاب اصلی، دسترسی به روایات مشابه و مقایسه بین آنها، و نیز دسترسی به تفسیر آیات در دامنه احادیث عرضه‌شده، از امکانات این محصول است.

* جامع اصول الفقه

این نرم‌افزار اصولی، شامل متن ۴۱۰ عنوان کتاب به زبان فارسی و عربی در ۹۱۴ جلد از ۲۴۰ مؤلف، در موضوع اصول فقه به همراه دسته‌بندی کتب به صورت گروهی و موضوعی است. از جمله منابع این برنامه، عبارت‌اند از: ۵۸ شرح معتبر بر کتابهای اصولی، ۱۲ عنوان اصطلاح‌نامه فقهی و اصولی و ۴۰ عنوان کتاب «چاپ سنگی» همراه امکان نمایش تصویر متن اصلی. ارتباط

الأحكام، قواعد فقهی، منابع فقه (ادعیه و اعمال)، منابع روایی فقه، تاریخ فقیهان و راویان، تاریخ فقه و تحولات آن است.

برخی از مهم‌ترین ویژگی‌های این برنامه فقهی، عبارت است از: ارتباط ۶۷ عنوان متن در ۲۶۹ جلد با ۳۷۱ عنوان شرح، حاشیه و ترجمه در ۱۶۵۷ جلد (مجموعاً ۹۷۰۶۴۳ پیوند)؛ فهرست آیات الأحكام در هر یک از ابواب فقهی شامل ۱۱۹۱ آیه و پیوند آنها به متون فقهی (مجموعاً ۲۳۰۰۷۰ پیوند)؛ اتصال ۱۴۳ قاعده فقهی با ۳۱۴۷۱ پیوند مرتبط با متن (مجموعاً ۳۱۴۷۱ پیوند)؛ اتصال ۶۲ باب فقهی با ۱۶۴۰۰ پیوند مرتبط با متن؛ ایجاد میزهای پژوهشی مستقل با امکان دسته‌بندی دلخواه کتب برنامه و تحقیقات گسترده در آنها.

این محصول، همچنین مشتمل بر متن ۱۲ دوره لغت‌نامه در ۹۶ جلد و ۹ دوره اصطلاحات فقهی و اصولی در ۲۸ جلد است.

* حوزه و روحانیت

متن کامل بیش از ۱۲۰ عنوان از بیانات و پیام‌های رهبر معظم انقلاب، حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای - مدّ ظلّه العالی - از سال ۱۳۶۸ش تا سال ۱۳۹۰ش، در این برنامه عرضه شده است که مشتمل بر مباحثی در زمینه: حوزه، روحانیت، تبلیغ، نظام اسلامی، معارف دینی، طلبگی و نهادهای مرتبط با حوزه و روحانیت مانند: جامعه مدرسین، شورای عالی حوزه، دفتر تبلیغات حوزه علمیه قم، سازمان تبلیغات اسلامی و مؤسسه امام خمینی(ره) است.

متن کتب برنامه با آیات قرآن کریم و نیز شروح و ترجمه‌های آنها، از قابلیت‌های تحقیقاتی «جامع اصول الفقه» است.

* جامع تفاسیر نور ۳

در این برنامه، متن کامل ۵۷۲ عنوان کتاب در ۲۴۱۳ جلد، شامل: متن کامل قرآن کریم؛ ۴۵۲ عنوان تفسیر فارسی و عربی در ۲۰۹۲ جلد؛ ۴ عنوان تفسیر انگلیسی در ۳۰ جلد؛ ۱۵ فرهنگ‌نامه معتبر قرآنی در ۳۱ جلد؛ ۹۶ ترجمه (۳۲ ترجمه فارسی مستقل، ۱۷ ترجمه فارسی برگرفته از تفاسیر و ۴۷ ترجمه در ۲۵ زبان خارجی)؛ ۲۱ لغت‌نامه در ۱۴۱ جلد و ۳ آوانگاری انگلیسی قرآن کریم ارائه شده است.

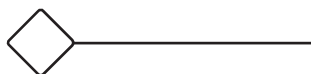
از جمله امکانات این دانشنامه قرآنی، می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد: تجزیه و ترکیب تمامی آیات قرآن، ترجمه گویای فارسی و انگلیسی قرآن کریم، ۱۵ دوره ترتیل کامل قرآن کریم و ۱۵۹ قرائت مجلسی از پانزده قاری جهان اسلام به همراه قرائت تحقیق خلیل حصری.

* جامع فقه اهل‌البيت(ع) - نسخه ۲

نرم‌افزار یادشده، شامل متن کامل ۱۲۴۹ عنوان کتاب و رساله فقهی در ۳۰۰۰ جلد از ۴۱۱ مؤلف با موضوعات: فقه روایی، فقه فتوایی، فقه استدلالی، فقه منظوم، فقه استدلالی تطبیقی، آیات

**اشاعه فرهنگ غنی اسلام، آسان سازی
دستیابی به منابع متون اصیل دینی و نیز
سرعت بخشیدن به امر کاوش و پژوهش
در حوزه علوم اسلامی با بهره گیری از
فناوری اطلاعات و استفاده از امکانات
رایانه ای برای ارائه معارف حقّه اهل بیت (ع)
به جهانیان در شکل و قالب جدید، از
اهداف مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم
اسلامی شمرده شده است**

دانشنامه حج (لیک ۱)

این برنامه، دربردارنده متن کامل ۴۳۹ عنوان کتاب عربی و فارسی در ۹۸۸ جلد شامل: متن کامل قرآن کریم، حج و زیارت (۲۱۳ عنوان)، معصومان (علیهم السلام) (۱۱۵ عنوان)، نقد وهابیت (۱۰۱ عنوان)، ترجمه فارسی قرآن کریم (۳ عنوان) و تفسیر فارسی و عربی (۶ عنوان) است.

آیات مرتبط با مکه و مدینه و برقراری ارتباط ترجمه ها و تفاسیر با آیات قرآن کریم، اطلاعاتی جامع در خصوص آثار و اماکن موجود در حرمین شریفین، به همراه: صوت، فیلم، تصاویر مرتبط و روایت گری مربوط به اماکن منتخب، از جمله ویژگی های این دانشنامه است. از دیگر بخش های دیدنی و جذاب برنامه، «نگارخانه» است که شامل: برنامه های آموزشی، مکالمات روزمره، تصاویر، سخنرانی و نجویانه، ادعیه، زیارات و اشعار می باشد.

* دانشنامه علوم قرآن

این نرم افزار، نسخه دوم مشکاة الأنوار است که شامل متن ۶۸۱ عنوان کتاب در ۹۰۳ جلد از منابع مهم در زمینه علوم قرآن، به زبان: عربی، فارسی و انگلیسی است. این دانشنامه، درختواره ۲۲ مبحث از مباحث مهم علوم قرآنی با بیش از ۳۰۰۰ موضوع و

اتصال آن به ۳۰۳ عنوان کتاب را عرضه نموده است.

از دیگر قابلیت های مفید برنامه، طبقات مفسران است که شرح حال علمی و قرآنی حدود ۲۰۰۰ قرآن پژوه از قرن اول تا پانزدهم با ۳۵ نمایه و ۳۰۰۰۰ چکیده و اتصال آن به بیش از ۳۰ عنوان کتاب را ارائه کرده است.

* درایة النور به همراه اسناد شیخ صدوق

نرم افزار «درایة النور» شامل متن کامل ۳۱ جلد کتاب رجالی، ۵۵ جلد کتاب حدیثی و ۲۹ جلد لغت نامه است که از قابلیت های ذیل برخوردار است:

- بازسازی و ارزیابی تمامی اسناد کتب اربعه و وسائل الشیعة و نیز امکان بررسی اتصال و بیان نوع اسناد؛

- نمایش متن کتاب «معجم رجال الحدیث» با امکان تمایز عناوین و اعلام، به همراه ارتباط با «تفصیل الطبقات».

از دیگر محصولات این بسته نرم افزاری، «اسناد شیخ صدوق» است که مشتمل بر متن ۱۰ عنوان کتاب حدیثی در ۱۷ جلد از آثار شیخ صدوق است که با اعراب کامل عرضه شده است. از امکانات این برنامه، می توان به این موارد اشاره کرد:

- بازسازی و ارزیابی اسناد شیخ صدوق، با امکان بررسی: «اتصال» و «بیان نوع» اسناد؛

- ارتباط بین اسناد بازسازی شده کتاب من لا یحضره الفقیه و مشیخه آن؛

- ارتباط بین روایان دارای طریق در اسناد کتاب «من لا یحضره الفقیه» و دیگر روایات آن راوی؛

- جست و جو در اسناد بازسازی شده، و امکان شناخت و ارزیابی روایان از طریق فهرست: «عناوین معیار» و «عناوین اصلی».

* رجال شیعه

نرم افزار فوق، دربردارنده متن ۱۰۰ عنوان کتاب طی ۲۶۱ جلد، در موضوعات مربوط به علم رجال حدیث شیعه است و در آن، قابلیت دسته بندی کتب برنامه بر اساس موضوعاتی مانند: اسناد جوامع رجالی، اصحاب ائمه معصومین (ع)، اصول ثانویه، تاریخ رجال، تراجم و شرح حال نگاری، تکنگاری، جرح و تعدیل، جوامع رجالی،

شده است. از جمله منابع این درختواره دیجیتالی، ۳۱ عنوان کتاب کلامی در ۵۲ جلد، از قبیل: التوحید (شیخ صدوق)، کشف المراد، شرح المواقف، شرح المقاصد، ابکار الأفكار، تصحیح اعتقادات الإمامیة، الذخیرة فی علم الکلام، تلخیص الشافی، تجرید الاعتقاد، منهاج الکرامه، الرسالة السعدیة، اصل الشیعة وأصولها می‌باشد. ارتباط دوسویه میان دو یا چند شاخه در یک باب یا ابواب مختلف کلامی، به همراه توضیح اصطلاحات کلامی، بر اساس ۱۱ مأخذ معتبر، به زبان‌های: فارسی، عربی، انگلیسی و فرانسه، از توانمندی‌های این نرم‌افزار به شمار می‌رود.

* درس حوزوی

«درس حوزوی» که از محصولات بسیار کارآمد و مهم در عرضه

سندشناسی، روش‌شناسی، ضبط اسامی راویان، فهارس، فواید رجالی، قواعد رجال، کتاب‌شناسی، کلیات، مجموعه‌ها، گنجانده شده است.

معرفی بیش از ۶۶۰۰۰ مورد از اعلام اشخاص، برگرفته از ۵۴ منبع معتبر رجالی با امکان دسترسی به متن مربوطه، از ویژگی‌های «رجال شیعه» است.

* درختواره فقه

این درختواره دیجیتالی، نمودار درختی ۵۷ باب از ابواب فقه اسلامی را عرضه نموده است و در آن، قابلیت اتصال ابواب فقهی به متون کتب علمای پیش از شیخ طوسی(ره) در دسترس محققان قرار گرفته است.

نمایش درختواره فقه به سه صورت: ترتیب ابواب فقهی، الفبایی و موضوعی، ارتباط دوسویه میان دو یا چند شاخه در یک باب یا ابواب مختلف فقهی و نیز استخراج فهرست‌های گوناگون بر اساس عناوین درختواره، عناوین مکمل و اعلام واژه‌ها، از امکانات مهم این نرم‌افزار است. از دیگر ویژگی‌های درختواره فقه، توضیح اصطلاحات فقهی و اصولی بر اساس ۶ مأخذ معتبر است.

* درختواره کلام اسلامی

در این محصول، مباحث کلامی بر اساس ساختار علم کلام و به صورت نمودار درختی، مشتمل بر شاخه‌های: مبادی علم کلام، امور عامه، جواهر، اعراض، توحید، نبوت، امامت، عدل، معاد، فرق و مذاهب، در موضوعات گوناگون، عرضه

* قاموس النور ۲

این کتابخانه لغوی، متن کامل ۳۹ عنوان کتاب لغت در ۲۰۰ جلد به زبان عربی و فارسی را عرضه کرده است که در زمینه: معجم موضوعی، معجم لفظی، معجم قرآنی، معجم روایی، معجم فلسفی، معجم فقهی، معجم طبّی، معجم جغرافیا و کتاب‌شناسی معجم، قابل دسته‌بندی است.

امکان پژوهش در لغات برنامه از طریق ریشه یا مشتق کلمات با قابلیت محدود کردن موضوع به: آیه، حدیث، شعر، مترادف، مَثَل، مجاز و معرّب، از توانمندی‌های کاربردی این نرم‌افزار به شمار می‌رود.

* کتابخانه جامع طب سنتی ۱/۵

یکی از علوم رایج در حوزه‌های علمیه، طب سنتی و اسلامی است. این محصول، منابع بسیار معتبر و خوبی را در حوزه طب در دسترس قرار داده است. این کتابخانه، شامل متن ۹۰۶ عنوان کتاب و رساله طبّی در ۱۲۰۰ جزء، به زبان: فارسی، عربی، اردو و انگلیسی، شامل موضوعاتی مانند: طب قرآنی، طب روایی، احکام پزشکی، اخلاق پزشکی، بهداشت، مبانی طب، مفردات دارویی،

این مرکز، نهادی پژوهشی است که برای آسان نمودن دسترسی به منابع و متون دین اسلام و فرهنگ دینی و مقدمات مربوط به آن از طریق فناوری اطلاعات و ارتباطات، و نیز توسعه و تعمیم آن در حوزه‌های علمیه و مجامع فرهنگی داخلی و بین‌المللی تشکیل گردیده است

منابع و متون تحصیلی حوزه‌های علمیه است، شامل ۲۳۰ عنوان در ۷۸۵ جلد کتاب از دروس حوزوی، به زبان عربی و فارسی، مشتمل بر موضوعات: ادبیات عربی (صرف، نحو، معانی، بیان و بدیع)، قرآن (ترجمه، تفسیر، روخوانی و تجوید، علوم قرآنی)، نهج البلاغه (ترجمه و شرح)، حدیث (درایه و رجال)، فقه، اصول فقه، کلام، منطق، حکمت و فلسفه، اخلاق و عرفان است.

دسته‌بندی کتب بر اساس موضوعات و متون درسی، ارتباط هر یک از صفحات متنی کتاب‌های ادبیات عربی با صفحه تصویری آن، و نیز ارتباط ترجمه، شرح و حاشیه با متن اصلی آن، از جمله قابلیت‌های این کتابخانه الکترونیکی است.

* قواعد ادبیات عربی

این محصول، از جمله تولیدات خوب و کارآمد نور در حوزه علوم حوزوی است که شامل متن کامل ۱۴۳ عنوان در ۲۵۳ جلد کتاب در مورد قواعد ادبیات عربی است. منابع این برنامه، به زبان عربی و فارسی است و مشتمل بر موضوعات: صرف، نحو، معانی، بیان، بدیع، تاریخ ادبیات عربی و تاریخ نحو می‌باشد.

ارتباط هر یک از صفحات متنی کتاب با صفحه تصویری آن، به همراه ارتباط ترجمه، شرح و حاشیه با متن اصلی آن، از ویژگی‌های این کتابخانه دیجیتالی است.

* فرهنگ اصطلاحات علوم

این اصطلاح‌نامه دیجیتالی، شامل متن ۹۷ عنوان کتاب در زمینه فرهنگ‌نامه اصطلاحات علوم، طی ۱۵۷ جلد است که در موضوع‌هایی همچون: علوم قرآن، علوم حدیث، بلاغت، فقه، اصول فقه، فلسفه، عرفان، منطق، کلام، تاریخ، جغرافیا و طب، سامان یافته است.

کاربر می‌تواند کتابهای برنامه را در هشت گروه: «فقه و اصول فقه»، «منطق، کلام، فلسفه و عرفان»، «تاریخ و جغرافیا»، «طب»، «علوم قرآن»، «علوم حدیث»، «بلاغت» و «گوناگون (دانش‌ها)»، دسته‌بندی کند و به جست‌وجو در محدوده دلخواه اقدام کند. امکان مشاهده و مقایسه منابع مرتبط (ترجمه‌ها با اصل منبع)، از ویژگی‌های این محصول است.

بیماری‌ها، داروسازی و صنعت، و تاریخ پزشکی است. از قابلیت‌های مهم این برنامه می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد:

- دسته‌بندی کتاب‌های طبّی در محورهای: مرجع، عمومی، اسلامی، منظوم، فارسی، عربی، اردو و انگلیسی، احکام و اخلاق پزشکی، تاریخ پزشکی، اصطلاحات و الفاظ، و تصویری؛

- ارتباط متون برنامه با لغتنامه و اصطلاحات؛

- استخراج و ارائه لغات و اصطلاحات طبّی موجود در کتابهای برنامه؛

- ارائه بیش از ۹۰۰۰ تصویر گل و گیاه، حیوانات، معدنی‌جات و اعضا و جوارح بدن انسان (آناتومی).

* معارف تبلیغ

تبلیغ دینی، از عرصه‌های مهم در حوزه‌های عملیه است و مرکز نور، در این زمینه نیز محصولات راهگشا و مفیدی را تولید کرده است که «معارف تبلیغ»، از آن جمله است. این برنامه، دسترسی به گنجینه‌های از معارف تبلیغ، مشتمل بر ۱۰ دفتر، با مباحث: اهل بیت (علیهم السلام)، امیر المؤمنین (علیه السلام)، امامت و ولایت، امام حسین (علیه السلام)، امام زمان (علیه السلام)، اخلاقی - عرفانی، اخلاق اجتماعی، تربیتی - اجتماعی، عمومی - سیاسی و حکومت دینی، در دسترس طلاب و مبلغان عزیز قرار گرفته است.

در این برنامه، امکان استفاده از کتابهای: نهج البلاغه (متن و ترجمه)، صحیفه سجادیه، مفاتیح الجنان و تفسیر آیات برگزیده نیز برای کاربران فراهم شده است.

همراه با مبلغان

از دیگر محصولات نور در زمینه تبلیغ، «همراه با مبلغان» است که مشتمل بر متن کامل ۶۶ عنوان کتاب در ۷۴ جلد از آثار حجت الاسلام والمسلمین محمود اکبری، در موضوعات: اجتماعی، اعتقادی، اخلاقی، تربیتی، فقهی و آموزشی است.

در این برنامه، کاربر به آثاری همچون: آداب و احکام، احکام پزشکی، مهارت‌های آموزش اخلاق، مهارت‌های بیان حدیث،

مهارت‌های کلاس‌داری، مهارت‌های زندگی، خرافه‌ها و واقعیت‌ها، نکته‌های ناب اخلاقی، بیماری‌های اخلاقی و درمان‌های قرآنی دسترسی دارد.

برخی از ویژگی‌های نرم‌افزار فوق، عبارت‌اند از: ۸ قطعه فیلم سخنرانی حجت‌الاسلام والمسلمین محمود اکبری درباره احکام شرعی و شیوه‌های بیان آنها؛ امکان استفاده از فلش‌کارت‌های آموزش احکام در زمینه: «احکام پنج‌گانه»، «مقدمات، واجبات و مبطلات نماز»، «نجاسات و پاک‌کننده‌ها»، «حیوانات حلال و حرام‌گوشت»، «محرم و نامحرم»، «روزه و ماه مبارک رمضان».

* منابع فقه شیعه

این محصول، در واقع، ترجمه جامع احادیث الشیعه آیت‌الله العظمی بروجردی (رحمه الله) است که مشتمل بر متن کتاب «منابع فقه شیعه»، ترجمه «جامع احادیث الشیعه»، در موضوعات متنوع فقهی است. ارتباط دوسویه بین متن «جامع احادیث الشیعه» (عربی) و «منابع فقه شیعه» (فارسی)، از امکانات مهم این نرم‌افزار است.

* موسوعه فقه شیعه و فقه مقارن

این کتابخانه دیجیتالی، شامل متن کامل ۹ عنوان اثر فقهی در

۲۹۴ مجلد، به زبان عربی و فارسی در موضوعات متنوع است. برخی از کتب برنامه عبارت‌اند از: موسوعه الفقه الإسلامی المقارن (۸ جلد)، موسوعه الفقه الإسلامی طبقاً لمذهب اهل البیت (۳۵ جلد)، جواهر الکلام فی ثوبه الجدید (۲۰ جلد)، معجم فقه الجواهر (۶ جلد)، المعجم الفقہی لکتب الشیخ الطوسی (۶ جلد)، المنهاج «مجلة اسلامية - فكرية - فصلية» (۷۶ شماره - عربی)، فقه اهل البیت (۷۱ شماره - عربی)، فقه اهل بیت (۶۶ شماره - فارسی)، فرهنگ فقه مطابق مذهب اهل بیت (۶ جلد).

* نور احکام

مجموعه نور احکام، اطلاعات مفیدی را در حوزه احکام شرعی به دست می‌دهد. این برنامه، شامل پنج بخش کلی است:

۱. آموزش ۳۷۹ مسأله از احکام عملیه در ۷۳ دقیقه به صورت چند رسانه‌ای منطبق با فتاوی مراجع تقلید؛ ارائه ۲۴ درس با موضوعات: تقلید، طهارت، وضو، غسل، تیمم و احکام موت؛

۲. آموزش چند رسانه‌ای ۲۹۷ مسأله از احکام عملیه مورد اتفاق مراجع معظم تقلید در یک ساعت؛ ارائه احکام نماز، مشتمل بر موضوعات: کلیات نماز، مقدمات نماز، واجبات نماز، مبطلات و شکیات نماز؛

۳. آموزش چند رسانه‌ای ۲۶۵ مسأله از احکام عملیه مطابق با فتاوی مراجع معظم تقلید در مورد انواع نماز و آداب آن، به همراه احکام ویژه قرآن در ۱۶ درس طی ۷۳ دقیقه با موضوعات: احکام نماز قضا، نماز جماعت، نماز جمعه، نماز عید، نماز آیات، نماز مسافر، آداب نماز و احکام ویژه قرآن؛

۴. آموزش چند رسانه‌ای مسائل و احکام عملیه مطابق با فتاوی ۱۳ نفر از مراجع معظم تقلید؛ آموزش ۲۶۳ مسأله از احکام عملیه در ۱۶ درس طی ۷۶ دقیقه، با موضوعات: فضیلت و کیفیت نمازهای مستحبی، روزه، زکات، خمس، امریه معروف و نهی از منکر، جهاد و دفاع؛

۵. آموزش چند رسانه‌ای مسائل و احکام عملیه مطابق با فتاوی ۱۳ نفر از مراجع معظم تقلید؛ آموزش احکام از ابتدای معاملات تا پایان رساله توضیح المسائل به مدت ۷۵ دقیقه، مشتمل بر موضوعات: معاملات، نذر و قسم، اموال پیدا شده، احوال شخصیه، احکام جزایی و توضیحات ضروری و کلی.

* کتابخانه حکمت اسلامی ۲

کتابخانه حکمت، دربردارنده متن ۵۸۳ عنوان کتاب و رساله از آثار حکمای اسلامی است که در محورهای ذیل قابل دسته‌بندی است: کتاب‌های مورد علاقه، کتب مرتبط، فلسفه یونان، حکمت عملی، حکمت نظری، حکمت مشاء، حکمت اشراق، حکمت متعالیه، کلام فلسفی، داستان فلسفی، تفسیر فلسفی، فلسفه تطبیقی، تاریخ فلسفه، اصطلاح‌نامه، پدیدآورنده، زبان (عربی، فارسی، انگلیسی و فرانسه)، قرن.

برقراری ارتباط بین متن، شرح و ترجمه و پیوند آنها به همدیگر، از جمله ویژگی‌های این محصول نفیس است.

* دانشنامه اخلاق اسلامی

این برنامه، در واقع، نسخه جدید نرم‌افزار «اخلاق اسلامی» است که مشتمل بر متن ۴۴۵ عنوان کتاب در ۷۶۵ جلد از منابع مهم در زمینه اخلاق، به زبان عربی و فارسی است و در محورهایی همچون اخلاق: نقلی، فلسفی، عرفانی و تفسیری، فضایل و رذایل، آداب، حقوق، فلسفه اخلاق، انسان‌شناسی، پند و اندرز، ادعیه و تربیتی سامان یافته است.

سرشاخه‌های این دانشنامه، عبارت‌اند از: آداب، حقوق، فضایل، رذایل، مبادی، اعمال سال و الگوهای اخلاقی (معصومان علیهم السلام).

* نور الشریعه

متن ۴ جلدی شرائع الإسلام به همراه ۲۳ عنوان شرح و حاشیه در ۱۲۱ جلد، مانند: جواهر الکلام (۴۳ جلد)، مسالک الأفهام (۱۵ جلد)، مصباح الفقیه (۱۴ جلد)، محاضرات فی فقه الإمامیه (۵ جلد)، الرسائل الأحمدیه (۳ جلد)، الدر المنضود فی أحكام الحدود (۳ جلد)، منجزات المریض، و أسس القضاء والشهادة، در این کتابخانه الکترونیکی عرضه شده است.

در این برنامه، کاربر به متن ۶ عنوان فرهنگ اصطلاحات فقهی و اصولی در ۸ جلد، شامل: الحدود والحقائق، مصطلحات الفقه، القاموس الفقهی لغة واصطلاحاً، الإصطلاحات الفقهیه فی الرسائل العملیه، معجم المصطلحات والألفاظ الفقهیه و نیز إصطلاحات الأصول، دسترسی دارد.

به مقالات از طریق فهرست: موضوعی، الفبایی، پدیدآورندگان و ناشران و نیز امکان دانلود مقالات، از ویژگی‌های وبگاه مجلات تخصصی نور است.

* پایگاه جامع قرآنی نور

www.quran.inoor.ir

این پایگاه که به‌تازگی راه‌اندازی شده، شامل بخش‌ها و امکانات متنوعی است که مهم‌ترین آنها عبارت‌اند از:

- متن قرآن کریم با دو رسم‌الخط عثمان طه و نیریزی؛

- ترجمه به چندین زبان زنده دنیا و تفسیر آیات از مفسران مشهور شیعه و سنی از گذشته تاکنون؛

- استخراج احادیث تفسیری از منابع تفسیر روایی و دسته‌بندی در پنج گروه: اسباب نزول، تفسیری، فضایل، موضوعی و مرتبط و

پایگاه جامع قرآنی

اتصال هر حدیث به آیه مربوط؛

- اعراب کامل آیات با جدیدترین روش هوشمند در زمینه: صرف، نحو و بلاغت؛

- دو فرهنگ موضوعی مستقل به زبان فارسی و عربی؛

- شناسایی دقیق اعلام صریح و غیرصریح قرآن کریم؛

- سوره‌نامه یا شناسنامه سوره‌های قرآن کریم؛

- استخراج آیات مرتبط با یکدیگر که بر اساس متون تفاسیر موجود در پایگاه با هم ارتباط داشته‌اند، به صورت هوشمند شناسایی شده و در اختیار قرار می‌گیرد؛

- استخراج آیات قرآن از متون پایگاه با استفاده از موتور جست‌وجوی هوشمند و پیشرفته؛

ب. محصولات وبی

معمولاً محصولات مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی، به دروس و علوم رایج در حوزه‌های علمیه مرتبط است. آنچه تا اینجا معرفی شد، تولیدات دسکتاپی یا رومیزی است که به طور مستقیم با دروس و معارف حوزوی ارتباط دارد و مورد استفاده طلاب، پژوهشگران و اساتید حوزه‌های علمیه کشور است؛ اما برخی محصولات نور در قالب وبگاه عرضه شده و عموم کاربران، به‌ویژه طلاب پژوهشگر و فرهیخته نیز به آن مراجعه می‌کنند. در ذیل، به مهم‌ترین این پایگاه‌های اینترنتی اشاره می‌کنیم:

* کتابخانه دیجیتال نور

www.noorlib.ir

کاربران و مخاطبان این وبگاه، اساتید، پژوهشگران، دانشگاه‌ها و مراکز علمی، دانشجویان و طلاب، نویسندگان و ناشران است.

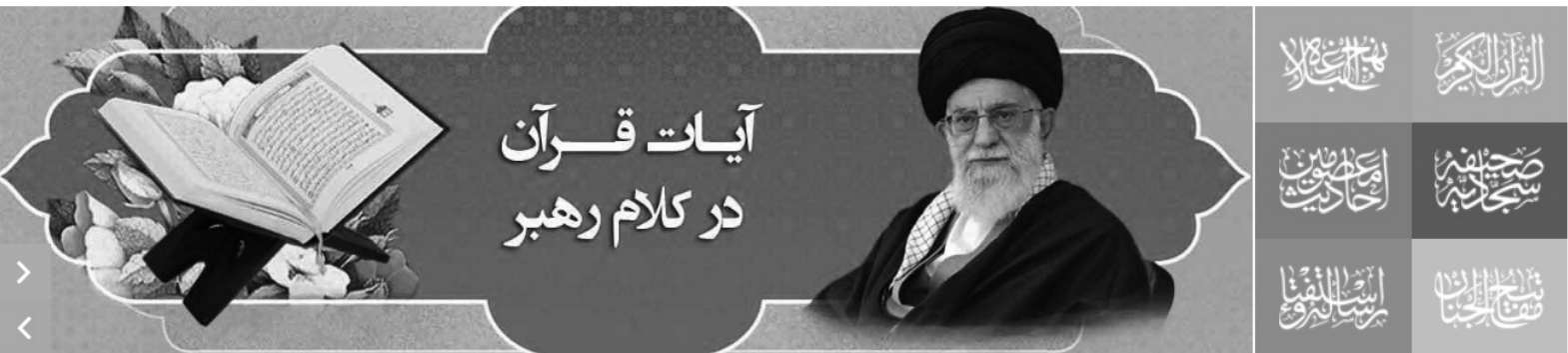

پوشش پایگاه، در واقع، محتوای علمی ده‌ها عنوان از نرم‌افزارهای تولیدی نور در موضوعات گوناگون است. پژوهش‌محوری و جست‌وجوی کارآمد، دسته‌بندی کتب در موضوعات مختلف و بانک اطلاعات صاحبان آثار، از ویژگی‌های این وبگاه است.

* مجلات تخصصی نور

www.noormags.ir

در این پایگاه، متن بیش از صدها عنوان مجله در موضوعات مختلف علمی به زبان: فارسی، عربی، انگلیسی و فرانسه قابل دسترسی است. ارائه مجلات دارای رتبه: «علمی - پژوهشی» و «علمی - ترویجی» در زمینه علوم اسلامی و انسانی، جست‌وجوی ساده و پیشرفته در متن مقالات با دامنه‌های متنوع، دستیابی

آیات قرآن در کلام رهبر

سالروز تخریب قبور ائمه اطهار علیهم السلام در بقیع

فرقه ضاله وهابی بر اساس تفکر غلط با کمک آل سعود بسیاری از آثار دینی را تخریب و به هتک حرمت قبور ائمه بقیع و دیگر اماکن پرداختند. در طول تاریخ جنایات زیادی کرده و امروزه نیز همان تفکر را دنبال میکنند...

قهرمان علم و جهاد (سال روز شهادت دکتر مصطفی چمران)

آبروی ری (ویژه نامه رحلت حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام)

حضرت عبدالعظیم حسنی قدس سره از مشهورترین امامزادگان مدفون در ایران است؛ عصر امام رضا و امام جواد علیهما السلام را درک نمود و ایمان خود را بر امام هادی علیه السلام عرضه کرد. مقام معظم رهبری در سخنی جالب...

فرهنگ آپارتمان نشینی

حقیقت فضای مجازی

امروزه انسان ها شاهد فراگیری بی سابقه رسانه ها و وسایل ارتباطات جمعی مدرن و نوین هستند. بالطبع آنها در معرض شدیدترین امواج رسانه ها و شبکه های اجتماعی قرار دارند. رسانه و فضای مجازی، یکی از مهم ترین و...

تازه های ویژه نامه

www.hadith.inoor.ir

این وبگاه که جامع متون حدیثی شیعه است، شامل حدود ۴۰۰ هزار حدیث، از ۲۰۰ منبع روایی، ۱۲۱ ترجمه و ۱۸ عنوان شرح حدیث است. این پایگاه حدیثی، از ابزارها و قابلیت های خوبی در حوزه پژوهش های حدیثی برخوردار است.

* کتابخوان همراه نور

www.hamrahnoor.ir

همراه نور، واسطی برای ارائه و مطالعه کتب الکترونیکی، به ویژه در حوزه علوم اسلامی، انسانی و آموزشی است. این نرم افزار با بهره گیری از گنجینه غنی منابع مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (حدود بیش از ۶ هزار عنوان کتاب) در جهت بهبود فضای مطالعه و پژوهش، به روی حامل های همراه و نیز در نسخه رومیزی (ویندوزی)، در اختیار علاقه مندان به حوزه کتاب و کتابخوانی قرار گرفته است.

* ویکی نور

www.wikinoor.ir

پایگاه ویکی نور، دانشنامه ای تخصصی در موضوع کتاب شناسی و زندگی نامه پدیدآورندگان کتابهاست که مقالات آن، توسط بخش تألیف و تدوین مرکز نور، طی سال های متمادی نگاشته شده است. این مقالات در بخش کتاب شناسی نرم افزارها نیز آمده

- تلاوت قرآن توسط قاریان مشهور جهان اسلام.

* سمیم نور

www.samimnoor.ir

این سامانه که از بانک اطلاعاتی غنی و بسیار خوبی برخوردار است، مقالات و متون مشابه با متن مورد نظر را می یابد و میزان درصد تشابه را نیز به کاربر گزارش می دهد. بانک اطلاعاتی سمیم نور، مشتمل بر صدها مقاله تمام متن فارسی از پایگاه مجلات تخصصی نور، هزاران کتاب تمام متن از پایگاه کتابخانه دیجیتال نور، بیش از ۲۰۰۰۰ چکیده پایان نامه علوم اسلامی و انسانی و نیز حدود ۳۰۰۰ جلد کتاب کانونی و هسته علوم انسانی است.

* حوزه نت

www.hawzah.net

پایگاه اطلاع رسانی حوزه، مشتمل بر مطالب مفید در موضوعات مختلف اسلامی که مورد استفاده عموم طلاب و محققان است و مطالب بسیار متنوع و مفیدی را در دسترس قرار داده و به ویژه در خصوص معارف اسلامی، تاریخ اسلام، سیره و سخنان معصومان(ع)، مناسبت های دینی و ایام خاص سال، مباحث ارزنده ای را تهیه و عرضه نموده است.

* پایگاه جامع الأحادیث

است. هدف از این پایگاه، آشنایی و توسعه اطلاعات دانش پژوهان در زمینه دانش کتاب‌شناسی و زندگی‌نامه پدیدآوران آنهاست. ویکی‌نور با برقراری ارتباط دوسویه با کاربران، دنبال ویرایش، تصحیح، تکمیل و تولید بیشتر محتوای علمی برای پژوهشگران است.

امکان ویرایش و تکمیل مقالات، ایجاد مقالات جدید در محدوده کتاب‌شناسی و زندگی‌نامه، مشاهده وابسته‌های مقالات، ارتباط بین مقاله و متن کتاب، و نیز امکان جست‌وجوی موضوعی مقالات، از ویژگی‌های ویکی‌نور است.

* اندیشوران

www.andishvaran.ir

پایگاه اندیشوران، وبگاهی است خودروآمد که به معرفی محققان و علمای حوزه‌ی، آثار و فعالیت‌های ایشان و به عنوان نخستین بانک اطلاعات محققان حوزه‌ی در شبکه جهانی اینترنت مشغول به فعالیت می‌باشد.

ثبت و مدیریت اطلاعات شخصی توسط محققان حوزه‌ی در فضای اینترنت، ارائه زندگی‌نامه، آثار علمی، فعالیت‌ها و همکاری‌های علمی - پژوهشی اعضا؛ دسته‌بندی محققان بر اساس فهرست: الفبایی، تخصص، مراکز و ترکیبی از چند فهرست؛ قابلیت درج پیوند، چکیده‌نویسی و دریافت (Download) آثار ثبت‌شده؛ ثبت و مدیریت یادداشت‌های شخصی؛ ارسال پیام نوشتاری بین اعضا، بخشی از قابلیت‌های وبگاه اندیشوران است.

* پژوهیار

www.pajoohyar.ir

پژوهیار، نرم‌افزاری تحت وب است که کار مجموعه‌سازی، سازماندهی، استناددهی و تنظیم کتابنامه به صورت ماشینی را برعهده دارد. بانک اطلاعاتی پژوهیار، از شیوه‌نامه‌های نگارش مقاله در دانشگاه‌ها و مراکز علمی معتبر کشور، برخوردار است. از جمله قابلیت‌های این وبگاه می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- تنظیم ارجاعات متن بر اساس شیوه‌های استاندارد استنادی چندزبانه داخلی و بین‌المللی؛

- نصب هم‌زمان نرم‌افزار به همراه افزونه word و حساب کاربری

پایگاه اطلاع‌رسانی حوزه، مشتمل بر مطالب مفید در موضوعات مختلف اسلامی است که مورد استفاده عموم طلاب و محققان است و مطالب بسیار متنوع و مفیدی را در دسترس قرار داده و به‌ویژه در خصوص معارف اسلامی، تاریخ اسلام، سیره و سخنان معصومان(ع)، مناسبت‌های دینی و ایام خاص سال، مباحث ارزنده‌ای را عرضه نموده است

و حساب کاربری «ابر پژوهیار»؛
- امکان استناد به انواع آیت‌های اطلاعاتی، مانند: قرآن، مقاله، کتاب، پایان‌نامه و پایگاه اینترنتی؛
- جست‌وجوی آسان و سریع در میان انبوه اطلاعات پژوهشی کاربر؛

- ذخیره برخط داده و فراداده به صورت انفرادی و جمعی از پایگاه‌های علمی داخلی و خارجی با مرورگرهای: کروم، فایرفاکس و اپرا، با یک کلیک. ■